

Gepatit B Kassaligi Sabablari Va Davolash Yollari

Jumayeva Muqaddamxon, Roziqova Charos, Orinbasarova Asel

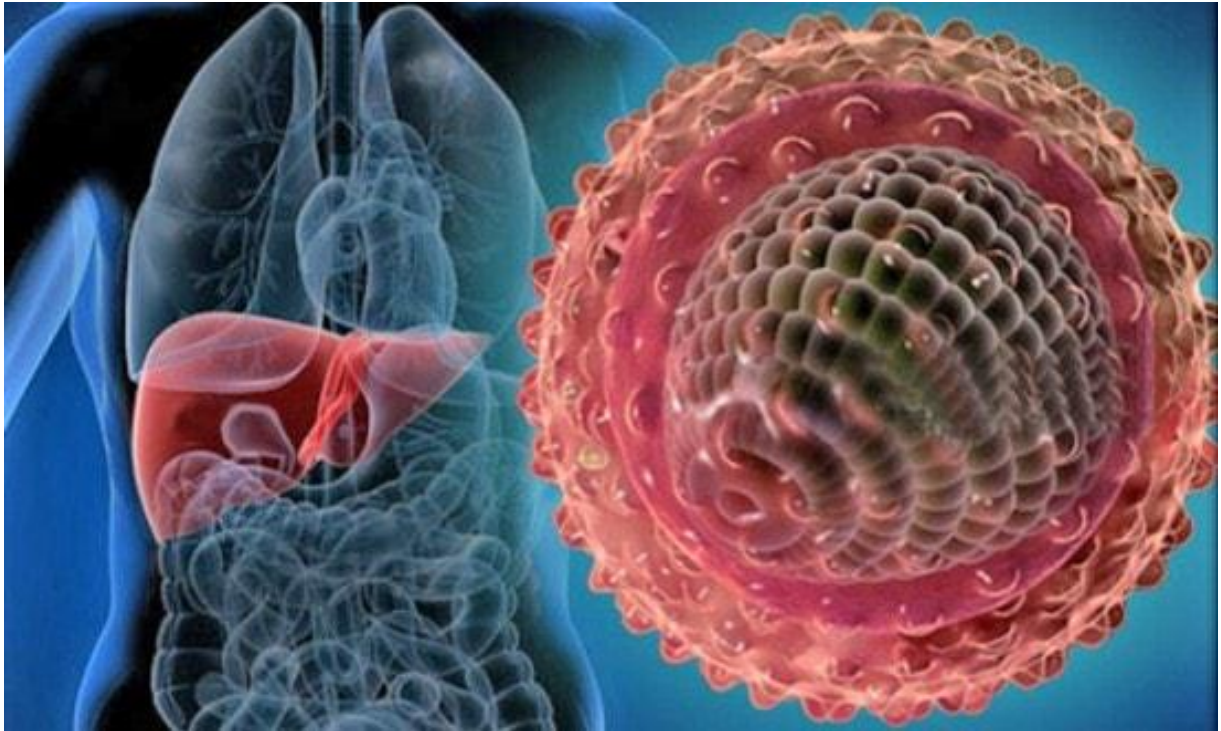
ALFRAGANUS UNUNIVERSITY, Tibbiyot fakultedi, Davolash ishi yonalishi 2-kurs talabalari

Anotatsiya: Gepatit B virusi faqat bemorning biologik materiallari orqali yuqadi, buning asosiy yo'llari jinsiy aloqa, qon orqali va so'lak orqali o'pishish hisoblanadi. Virus organizmning barcha suyuqliklarida, jumladan qin ajralsmalarida va spermada mavjud, bu esa himoyalangan jinsiy aloqada kasallikning yuqish xavfini oshiradi. So'lak orqali infeksiya chuqur o'pishish natijasida, jarohatlangan til bilan ham yuqishi mumkin. Qon orqali yuqish esa eng keng tarqalgan yo'l bo'lib, nosteril shprintslar va qon quyish orqali kasallangan bemorlar ko'p uchraydi. Shuningdek, go'zallik salonlarida sanitariya choralari yetarli bo'lmaganda infeksiya yuqtirish xavfi mavjud.

Kalit so'zlar: Gepatit B virus, Jinsiy yo'l orqali yuqish Qon orqali yuqish So'lak orqali yuqish Nosteril shprintslar Biologik materiallar Sanitariya choralarining ahamiyati Chuqur o'pishish Go'zallik salonlarida infeksiya Infeksiyani yuqtirishning yo'llari.

Kirish:

Virusli gepatit (inglizcha: Hepatitis B virus, HBV, lotincha: hepatitis) gepatit (jigar hujayralarining yallig'lanishi) keltiribchiqaradigan yuqumli kasalligi bo'lib, sariqlik va metabolik kasalliklar bilan birga keladi, ko'pincha surunkali gepatit va jigar sirroziga olib keladi. 1967-yilda kashf etilgan virus Gepatoviruslar guruhiga kiradi. Uning genomi 2 ta DNK zanjiridan iborat. Ichki -tashqi membranalar bilan bog'langan tashqi muhitga juda chidamli. Xona haroratida 3 oy davomida saqlanishi mumkin. Muzlatgichda 6 oy yashaydi, 15-20 yil davomida muzlatilgan holda saqlanishi mumkin. Gepatit B virusi gepadnaviruslar oilasiga kiradi. Virusli zarracha tashqi lipid konvertidan va oqsil yadrosidan tashkil topgan ikosaedral nukleokapsid yadrodan iborat. Bu virionlarning diametri 30-42 nm. Nukleokapsid tarkibida teskari transkriptaza faolligiga ega virusli DNK va DNK polimeraza mavjud.

Tashqi qobiq virusni bog'lash va sezgir hujayralarga kirishda ishtirok etadigan ko'milgan oqsillarni o'z ichiga oladi. Gepatit B virusi hayvonlarning eng kichik konvertli viruslaridan biridir. Gepatotsitlarni yuqtirishga qodir bo'lgan 42 nm virionlar „Danezarralari" deb ataladi. Infektsiyalangan odamlarning zardobida Daniya zarralaridan tashqari, yadrosiz ipsimon va sharsimon jismlarni topish mumkin. Bu zarralar yuqumli emas va virion yuzasining bir qismini tashkil etuvchi lipidlar va oqsillardan iborat bo'lib, ular sirt antigenlari deb ataladi va virusning hayot aylanishi davomida ortiqcha ishlab chiqariladi.

Tadqiqot materiallari va usullari: Gepatit B virusi quyidagi yo'llar orqali tarqalish mumkin:

1. Qon orqali — gepatit B virusini yuqtirgan kishilarning qonida virus mavjud bo'lish mumkin. Buning natijasida qon quyuqligi, qonli ashyolar orqali yuqish ehtimoli bor. Bunda ko'pincha notog'ri sterilizatsiya qilinmagan tibbiy asboblari, tishlar, va hattoki tatuировka qilishda sterilizatsiya qilingan uskunalari muhim rol o'ynaydi.
2. Jinsiy yo'l bilan — gepatit B virusini jinsiy aloqada ham yuqtirish mumkin. Virus bilan yuqtirilgan shaxsning qon, sperma yoki vaginal suyuqliklari orqali tarqalishi mumkin.
3. Onadan bolasiga — homiladorlik davrida yoki tug'ruq vaqtida onadan bola tomonidan virus o'tkazilishi mumkin. Klinik belgilari: Gepatit B ning belgilari har doim ko'rinmasligi mumkin. Ko'plab hollarda bemorlar hech qanday alomatni sezmasdan, bemorlikni sezmasdan yuqtirishadi. Ammo ba'zi holatlarda quyidagi simptomlar paydo bo'lishi mumkin:

- ✓ Yorqin sarat (jigar kasalligining belgisi sifatida)
- ✓ Peshona va ko'z oqining sariqligi
- ✓ Charchoq va zaiflik
- ✓ Qorin bo'shlig'ida og'riq
- ✓ Bosh og'rig'i va tana haroratining ko'tarilishi
- ✓ Teri toshmasi.

Gepatit B ni davolash: Hozirgi kunda gepatit B ni davolashda bir nechta yondashuvlarmavjud:

background image YOSH OLIMLARILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI in-academy.uz/index.php/yo22- Antiviral dorilar — gepatit B virusining tarqalishini sekinlashtiruvchi va jigarni himoya

qiluvchi dori vositalari mavjud. Ular orasida tenofovir, entekavir va lamivudin kabi preparatlar mavjud.

- Vaksinatziya — gepatit B ning oldini olishning eng samarali usuli vaksinatziyadir. Gepatit B vaksinatziyasi, odatda, tug'ilishdan keyin birinchi 24 soat ichida amalga oshiriladi va keyinchalik ikki yoki uchta qo'shimcha doza beriladi. Gepatit B ning oldini olish

Gepatit B ni oldini olish uchun quyidagi chora-tadbirlar muhim:

1. Vaksinatziya — gepatit B ni oldini olish uchun vaksinatziya olish eng samarali usuldir. Barcha yangi tug'ilgan chaqaloqlar va risk guruhi bo'lgan shaxslar vaksinatziya kursini olishlari kerak.
2. Jinsiy yo'l orqali tarqalishning oldini olish — xavfsiz jinsiy aloqada bo'lish va himoyavositalaridan foydalanish.
3. Yangi va toza tibbiy asboblarni ishlatish — qon quyish, tibbiy amaliyotlar va tatuirovka qilishda sterillikka qat'iy rioya qilish.
4. Onalardan bola yo'li bilan tarqalishni oldini olish — homilador ayollarga gepatit B ga qarshi davolash va bola tug'ilgandan keyin profilaktik choralar ko'rish

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Abdulkarimovna, Raximova Xusnidaxon. "GEPATIT B VIRUSI." INTERNATIONAL JOURNAL OF INTEGRATED SCIENCES 1.1 (2025).
2. <https://interspp.com/index.php/ijis/article/view/973>
3. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi: Virusli gepatitlar
 - Ushbu manba O'zbekistonda virusli gepatitlar, ularning epidemiologiyasi va profilaktikasi haqida rasmiy ma'lumot beradi.
 - Manba: O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni Saqlash Vazirligi (soglik.uz) (<http://www.soglik.uz/>)
4. <https://inlibrary.uz/index.php/yosc/article/view/50638>
5. Khudoyarova Gavhar Nurmatovna, Vakhidova Adolat Mamatkulovna. THE VALUE OF THE BLOOD GROUP IN ECHINOCOCCOSIS. Teikyo Medical Journal 1 (Volume 46, Issue 01), 7611-7616
6. А.М Вахидова. МИКРОБИОЛОГИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ПРИ ДЕТСКОМ ГОРОДСКОМ БОЛЬНИЦЕ С ДИАГНОЗОМ КАНДИДОЗ. Journal of new century innovations 24 (2), 21-29
7. Г.Н Худоярова, И Баротов, МА Мамадиярова. ПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ САМГМУСРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУ МЕДИКО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО И МЕДИКО-
8. ПРОФИЛАКТИЧЕСКОГО ФАКУЛЬТЕТА. Journal of new century innovations 24 (2), 30-354. Худоярова Г. Н., Хасанова Дурдона, Ибрагимов Сохиб, & Асроржонова Зулфизар. (2023). ПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ СРАВНИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА МЕЖДУ
9. ФАКУЛЬТЕТАМИ. Ta'lim Innovatsiyasi Va Integratsiyasi, 8(1), 59–64. Retrieved from
10. <https://inlibrary.uz/index.php/yosc/article/view/50638>